

Kantár Tamás: Az új társasági törvény Hongkongban (A hongkongi corporate governance rendszer bemutatására készített minisorozat 2/7 része)

Bevezetés

A hongkongi társasági törvény módosításának folyamata 2006-ban kezdődött. Célja a „hongkongi társasági jog modernizálása és Hongkong nemzetközi üzleti és pénzügyi központi helyzetének megerősítése” volt. Nyilvános konzultációkat, fórum és szemináriumi vitákat követően jött létre a törvényjavaslat, melyet 2011-ben terjesztettek a törvényhozó tanács elé (*LegCo - Legislative Council*), és melyet a törvényjavaslatok bizottsága vizsgált, végül 2012. július 12-én a *LegCo* elfogadta, és 2014. március 3-án hatályba lépett. Az új társasági törvény 921 cikkeből áll, és a társaságok működését és bejegyzését szabályozza Hongkongban. Célja a „felelős társaságirányítás előmozdítása, jobb szabályozás biztosítása, az üzlet segítése és a jog modernizálása volt.” 12 kiegészítő jogszabály kapcsolódik hozzá.¹

Az új társasági törvény Hongkongban

Az új hongkongi társasági törvény 21 részből áll, melyeket a következőkben szakaszonként, röviden ismertetek, feltüntetve, a *corporate governance*-t érintő legfontosabb rendelkezéseket, valamint, hogy a régi társasági törvényhez képest a módosított törvény hol hozott jelentős változásokat.

A törvény első része a „Bevezetés”, amely az új társasági törvény címét, a bevezető rendelkezéseket, a használt definíciókat rögzíti.² A második rész a cégjegyző feladataival és hatásköreivel foglalkozik, illetve a cégjegyzőre és cégjegyzékre vonatkozó szabályokat tartalmazza. A cégjegyző fenntartja és védi a cégjegyzék sértetlenségét, fejleszti a cégjegyzéket, amely az elektronikus adatszolgáltatást is lehetővé fogja tenni. Rendelkezéseket tartalmaz a tartózkodási cím bejelentésének, a személyigazolványok és útlevelek bejegyzése elmaradásának esetéről, célja a személyes adatok védelmének biztosítása.³ A 3. részben kaptak helyet a cégek bejegyzésére és a kapcsolódó ügyekre vonatkozó rendelkezések.⁴ A jegyzett tőke létrehozásával, átadásával, megváltoztatásával a 4. rész foglalkozik. Modernizálja a jegyzett tőke rendszerét.⁵ *Corporate governance* elősegítésére vonatkozó szabályokat is tartalmaz a részvényátruházásokat érintően (*New Companies Ordinance*, 4. rész, 13-16§).⁶ Az 5. rész a jegyzett tőkével kapcsolatos

tranzakciókról szól. Rendelkezéseket tartalmaz a tőkemegtartásra (tőkeleszállításra, a társaság saját részvényeinek megvásárlására) vonatkozóan. Szabályozza a vállalkozások részesedésszerzés céljából történő pénzügyi segítségnyújtását.⁷ A profit és eszközosztás a 6. részben került szabályozásra, amely a profit és az eszközök tagok közötti felosztásával foglalkozik. Ez általában osztalék formájában történik. Nem vezet be alapvető változásokat elődjéhez képest, de az új nyelvezet elősegíti a könnyebb megértést.⁸ A 7. rész az adósságlevelekkel kapcsolatos ügyeket szabályozza, többek között a részvénytulajdonosok nyilvántartására, az ezekbe való betekintésre, másolatok készítésére, meghatalmazásokra, egyéb dokumentumokra, az adósságlevelekkel rendelkezők üléseire vonatkozik.⁹ A hongkongi és Hongkongon kívüli társaságokra vonatkozó hitelbiztosítékok nyilvántartásával kapcsolatos rendelkezések a 8. részben kaptak helyet. Felsorolja azokat a hitelbiztosítékokat, amelyeket nyilván kell tartani, a nyilvántartás folyamatát és a szabálysértés következményeit. Fejleszti a nyilvántartási rendszert, és felülvizsgálták a nyilvántartandó hitelbiztosítékok listáját.¹⁰ A 9. rész a könyvelésre és auditra, számviteli nyilvántartásra, az éves pénzügyi beszámoló elkészítésére, az igazgatók és a könyvelők jelentéseire és kinevezésére, a könyvelők jogaira vonatkozó szabályokat tartalmazza. A kis és középvállalkozásokra egyszerűsített könyvelési és jelentéstételi előírások vonatkoznak, a nagyvállalkozásoknál és részvénytársaságoknál az igazgatók jelentéseinek üzleti elemzéseket is tartalmaznia kell. A könyvelő jelentéstételét is szabályozza.¹¹ *Corporate governance-re* vonatkozó szabályok: a nyilvánosan működő részvénytársaságoknak (és azoknak a társaságoknak, amelyek nem készíthetnek egyszerűsített beszámolót) „üzleti áttekintést” kell készíteniük az igazgatók jelentésében; a könyvvizsgálók több személytől kérhetnek információt; és növeli az átláthatóságot a könyvvizsgáló megbízatásának megszűnésével kapcsolatban (*New Companies Ordinance*, 9. rész, 17-31§).¹² A gazdasági társaságok igazgatóival és társasági titkársaival, kinevezésükkel, eltávolításukkal, lemondásukkal kapcsolatos rendelkezések alkotják a 10. részt.¹³ *Corporate governance-re* vonatkozó szabályok: a zárt részvénytársaságoknál szigorítja az igazgatókra vonatkozó előírásokat; tisztázza az igazgatókkal szemben, az elvárt körütekintésre, gondoskodásra és szakértelemre vonatkozóan állított elvárásokat; érdektelen feleknek kell jóváhagynia az igazgatók tevékenységeit. (*New Companies Ordinance*, 10. rész, 6-16§)¹⁴ Az igazgatók ügyleteivel és azokkal az ügyekkel kapcsolatban, amelyekben az igazgatóknak érdekkonfliktusa van, a 11. rész tartalmaz rendelkezéseket. „Az igazgatók vagy a hozzájuk kapcsolódó entitások azon ügyleteit szabályozza [kölcsonöket és hasonló ügyleteket stb.], melyeknél szükség van a tagok jóváhagyására”. Előírásokat tartalmaz az igazgatók közzétételi kötelezettségeire vonatkozóan azoknál a tranzakcióknál, rendelkezéseknél, szerződéseknél, melyeknél anyagi érdekük fűződik. Az igazgatók hosszú távú alkalmazását a tagoknak jóvá kell hagynia. „Részvénytársaságok és a részvénytársaságok leányvállalatainál

a nem érdekelt felek jóváhagyására is szükség van.”¹⁵ A *corporate governance*-re vonatkozóan tilalmakat terjeszt ki, és egyes esetekben az érdektelen felek és az igazgatók jóváhagyását írja elő, kiterjeszti a közzétételi előírásokat (*New Companies Ordinance*, 11. rész, 5-17§).¹⁶ A 12. részben találjuk a vállalati adminisztráció és eljárás egyes szabályait. A döntésekről, ülésekről, nyilvántartásokról (tagok, igazgatók, társasági titkárok nyilvántartásairól), társasági feljegyzésekről, székhelyekről, a vállalkozás nevének közzétételéről és az éves jelentésről rendelkezik. A korábbi jogszabályhoz képest számos újítást vezet be a részvényesek bevonásának növelése és a döntéshozatal átláthatóbbá tétele érdekében.¹⁷ *Corporate governance*-re vonatkozó szabályok: Átfogó rendelkezéseket vezet be az írásbeli határozatok javaslatára és elfogadására vonatkozóan.” Amennyiben a társaságok időben megkapják a tagok éves közgyűléshez kapcsolódó nyilatkozatait, viselik a gyűlésről szóló tájékoztató kiküldésekor a nyilatkozatok szétküldésének költségeit. 10% helyett a szavazati jogok 5%-ára van szükség a szavazások kezdeményezéséhez (*New Companies Ordinance*, 12. rész, 5-14§).¹⁸ A 13. rész a megállapodások, összeolvadás, kötelező részvényakvizíció felvásárlás, és részvény-visszavásárlás esetére vonatkozóan ad szabályokat. Néhány változtatást tartalmaz. Új rendszert vezet be: a felvásárlási vagy általános részvények visszavásárlására vonatkozó egyszerű ajánlatot tartalmazó megállapodásoknál, a nem érdekeltek maximum 10%-a nem támogathatja a megállapodást. Az egyszemélyes, csoporton belüli vállalkozások esetében egy új, bíróságon kívüli eljárást vezet be az összeolvadásokat érintően.¹⁹ A társaság és a tagok érdekeinek védelmét a 14. részben biztosítja. Megerősíti a társaság tagjai számára elérhető jogorvoslati lehetőségeket (például igazságtalan előítéletek esetén), növeli a részvényesek védelmét.²⁰ A felbomlás cégnyilvántartásból való törléssel a 15. részben kapott helyet, ez a megszűnt társaságok törlésével, a korábban törölt társaságok újbóli rögzítésével és a kapcsolódó ügyekkel (pl. megszűnt társaság tulajdonának kezelésével) foglalkozik. Új előírásokat tartalmaz a „cégek megszűnéséhez kapcsolódó, lehetséges visszaélések megakadályozása érdekében.”²¹ A Hongkongon kívüli társaságokra vonatkozó részeket a 16. rész tartalmazza. Az új szabály nem vezetett be jelentős változásokat. A Hongkongon kívül bejegyzett, de Hongkongban telephellyel rendelkező vállalkozásokra vonatkozik.²² A 17. rész azokra a társaságokra vonatkozik, amelyek nem e törvény alapján jöttek létre, de nyilvántartásba kell őket venni, a tárgyban jelzett vállalkozások nyilvántartásba vételének szabályait, a nyilvántartásba vétel előfeltételeit írja le. Az új törvény nem hozott jelentős változásokat.²³ A 18. rész tárgyalja a társaságok kommunikációját és a társaságokkal való kommunikációt, a vállalkozás más személyekkel való kommunikációját a régi társasági törvény alapján szabályozza, viszont új szabályokat is tartalmaz az elektronikus kommunikációra vonatkozóan.²⁴ A 19. rész a felügyelő és a pénzügyminiszter társasági ügyekkel kapcsolatos vizsgálatait és nyomozását szabályozza. A korábbi szabályokat modernizálja az értékpapírokról és határidős ügyletekről

szóló törvény (*SFO – Securities and Futures Ordinance*) és a Pénzügyi Beszámolási Tanács törvénye (*Financial Reporting Council Ordinance*) alapján. A cégjegyző új jogosultságot kap: olyan dokumentumokhoz, feljegyzésekhez és információkhoz férhet hozzá, melyek alapján megállapíthatja, hogy hamis vagy félrevezető információk közzétételéhez kapcsolódóan szabálysértés történt-e.²⁵ A 20. részben az egyéb rendelkezések kaptak helyet, mint például a hamis adatok közzétételére, a társasági megnevezések helytelen használatára, a vizsgálatokra, végrehajtási intézkedésekre, a társaság tisztségviselőinek, az auditornak a kötelezettségszegéseire vonatkozó rendelkezések.²⁶ Végezetül a 21. rész tartalmazza a fontos módosításokat, átmeneti és hatályban maradó rendelkezéseket. Ezek lényegében az új társasági törvény alkalmazásának megkezdéséhez szükséges technikai rendelkezések.²⁷

Fő célkitűzések, a "Felelős társaság irányítás megerősítése"

Az igazgatók elszámoltathatóságának megerősítése céljából szigorodtak a kinevezés feltételei, zárt részvénytársaságoknál az igazgatók legalább egyikének természetes személynek kell lennie az átláthatóság és elszámoltathatóság növelése érdekében. Az új jogszabály tisztázza az igazgatókkal szemben állított elvárásokat arra vonatkozóan, hogy az igazgatóknak megfelelő körültekintéssel és gondoskodással kell cselekedniük, megfelelő szakértelemmel kell rendelkezniük. A részvényesek döntéshozatalba való bevonásának növelése érdekében átfogó rendelkezéseket vezet be az írásbeli határozatok javaslatára és elfogadására vonatkozóan. Amennyiben a társaságok időben megkapják a tagok éves közgyűléshez kapcsolódó nyilatkozatait, viselik a gyűlésről szóló tájékoztató kiküldésekor a nyilatkozatok szétküldésének költségeit. Az új rendelkezésnek megfelelően 10% helyett csupán a szavazati jogok 5%-ára van szükség szavazások kezdeményezéséhez. A társasági információk közzétételének fejlesztése okán a nyílt részvénytársaságoknál és egyes nagyobb társaságoknál az igazgatóknak átfogó jelentést kell készíteniük, amely elemző és előre tekintő üzleti áttekintést tartalmaz (zárt részvénytársaságoknál különleges határozat esetén ez nem szükséges). Ez hasznos információkat nyújt a részvényeseknek. A nemzetközi trendeknek megfelelően fontos a CSR, közzé kell tenni a társasághoz kapcsolódó környezetvédelmi és az alkalmazottakat érintő ügyeket is. Az igazgatók anyagi érdekeire vonatkozóan, a korábbihoz képest bővebb közzététel szükséges.²⁸ A részvényesek védelmét is elősegítik a rendelkezések: hatékonyabb szabályokat vezetnek be az igazgatók érdekkonfliktusainak kezelésére (a 3 évnél hosszabb igazgatói munkaszerződéseket a részvényeseknek jóvá kell hagyniuk). Nyílt részvénytársaságok és azok leányvállalatai esetében a nem érdekelt igazgatók jóváhagyására van szükség azoknál a tranzakcióknál, ahol a részvényesek jóváhagyása előírt. Az érdekösszeütközések elkerülése érdekében a nem érdekelt részvényeseknek jóvá kell hagyniuk az igazgatók tevékenységeit.

Az NYSE²⁹ összefoglalója

A kínai anyagok vizsgálatát követően, kutatási kontrolként megvizsgáltam az NYSE összefoglalóját. A 2014-ben módosított *Companies Ordinance* szabály a társaságok alapításának és működtetésének jogi kereteit rögzíti. Átfogó rendelkezéseket tartalmaz a vállalkozással foglalkozó felek (köztük a részvényesek és hitelezők) érdekeinek védelmére vonatkozóan. A *corporate governance* fokozása érdekében szigorítja az igazgatók kinevezésének feltételeit, a társaságokban legalább egy igazgatónak természetes személynek kell lennie az elszámoltathatóság és átláthatóság érdekében. Az igazgatóknak megfelelő fokú gondosságot és szorgalmat kell mutatniuk és megfelelő képességekkel kell rendelkezzenek. A szavazások kezdeményezésének küszöbértéke 10%-ról 5%-ra csökkent. A részvénytársaságoknak átfogó igazgatói jelentést kell készíteniük, amely elemző és előre tekintő üzleti áttekintést kell, hogy tartalmazzon. Bővült az anyagi érdekeltségekre vonatkozó közzététel kiterjedése. Hatékonyabban kezeli az igazgatók érdekkonfliktusait, valamint az érdektelen felek maximum 10%-ához kötik az egyes szavazásokat. Fentiekén túl megerősíti a könyvelő jogait, aki több szermélytől kérhet információt vagy magyarázatot.^{30,31} A „jobb” szabályozást biztosító rendelkezések közé tartozik a cégjegyzékben szereplő információk pontosságának biztosítása. Tisztázza a cégjegyző hatásköreit a dokumentumok rögzítésével (pl. hitelesítés), fenntartásával (pl. hibák javítása, adatok frissítése) kapcsolatban. Jogalapot biztosít, hogy bírósághoz lehessen fordulni a helytelen, hamis, érvénytelen információk törlése érdekében. Kifejezi, hogy a tőkeszerkezetben bekövetkezett változásokat jelenteni kell, hogy az adatok frissek legyenek.³² Az új jogszabály fejleszti a hitelbiztosítékok nyilvántartását (*Register of Charges*) is. Átalakította a nyilvántartásban rögzítendő hitelbiztosítékok listáját, valamint hiteles másolatokra van szükség, amely a nyilvánosság számára is elérhető. A hitelbiztosítékok gyorsabban megjelennek a nyilvántartásban és írásos bizonyíték kell a kötelezettség teljesítéséről. A nyilvántartásból való törlés szabályainak módosítása során figyelembe vett célok közé tartozik a visszaélések elkerülése. A kérelmező ellen nem folyhat bírósági eljárás, sem a kérelmező, sem leányvállalata nem rendelkezhet Hongkongban ingatlannal.³³ A végrehajtó rendszer megerősítése érdekében a felügyelő nyomozói jogkörének növelésére került sor. Megerősítésre került a bizalmas információk védelme, új bűncselekményi tényállást vezettek be a könyvvizsgálói jelentés pontatlanságával összefüggésben.³⁴ Az új szabályozás célja volt az is, hogy olyan intézkedéseket tegyenek, amivel elősegítik az üzletfejlesztést. Egyszerűsítették, illetve korszerűsítették az eljárásokat. A részvényesek egyhangú döntése alapján eltekinthetnek az éves közgyűlésektől, bevezetésre került egy a bíróságon kívüli alternatív eljárást a tőke leszállítására vonatkozóan, növelték a társaságok jogait saját részvényeik megvásárlására vonatkozóan, valamint korszerűsödtek a megszűnt társaságokra vonatkozó eljárások.³⁵ A

beszámolást tekintve egyes KKV-k egyszerűsített pénzügyi és igazgatói jelentést készíthetnek. Az üzleti tevékenység elősegítése érdekében lehetővé vált a közös pecsét használata, illetve egyszerűsödtek a külföldi használatú pecsétre vonatkozó előírások. Az informatikai eszközök segítségével több helyszínen is tartható közgyűlés, valamint lefektették az elektronikus kommunikáció szabályait is.³⁶ Eltörölték a részvények névértékét és a szervezeti szabályokat (csak alapító okiratát van szükség), illetve a társaságok nem bocsáthatnak ki részvény-warrantokat.³⁷ A jog modernizálása érdekében a szabályok nyelvezetét is egyszerűsítették.

1[□] Link: https://www.cr.gov.hk/en/companies_ordinance/overview.htm | Letöltve: 2018.06.21.

2[□] New Companies Ordinance (Chapter 622) 1. o. | Link: https://www.cr.gov.hk/en/companies_ordinance/docs/outline-e.pdf | Letöltve: 2018.06.21.

3[□] Uo.

4[□] Uo.

5[□] Uo.

6[□] New Companies Ordinanc Briefing Notes on Part 4 Share Capital. 1. o. | Link: https://www.cr.gov.hk/en/companies_ordinance/docs/briefingnotes_part04-e.pdf | Letöltve: 2018.06.26.

7[□] New Companies Ordinance (Chapter 622) 1. o. | Link: https://www.cr.gov.hk/en/companies_ordinance/docs/outline-e.pdf | Letöltve: 2018.06.21.

8[□] Uo. 2. o.

9[□] Uo.

10[□] Uo.

11[□] Uo.

12[□] New Companies Ordinance Briefing Notes on Part 9 Accounts and Audit. 1-2. o. | Link: https://www.cr.gov.hk/en/companies_ordinance/docs/briefingnotes_part09-e.pdf | Letöltve: 2018.06.26.

13[□] New Companies Ordinance (Chapter 622) 2. o. Link: https://www.cr.gov.hk/en/companies_ordinance/docs/outline-e.pdf | Letöltve: 2018.06.21.

14[□] New Companies Ordinance Briefing Notes on Part 10 Directors and Company Secretaries, 1. o. Link: https://www.cr.gov.hk/en/companies_ordinance/docs/briefingnotes_part10-e.pdf | Letöltve: 2018.06.26.

15[□] New Companies Ordinance (Chapter 622) 2-3. o. Link: https://www.cr.gov.hk/en/companies_ordinance/docs/outline-e.pdf | Letöltve: 2018. 06.21.

16[□] New Companies Ordinance Briefing Notes on Part 11 Fair Dealing by Directors 1-2. o. Link: https://www.cr.gov.hk/en/companies_ordinance/docs/briefingnotes_part11-e.pdf | Letöltve: 2018. 06. 26.

17[□] New Companies Ordinance (Chapter 622) 3. o. Link: https://www.cr.gov.hk/en/companies_ordinance/docs/outline-e.pdf | Letöltve: 2018.06. 21.

18[□] New Companies Ordinance Briefing Notes on Part 12 Company Administration and Procedure.1. o. | Link: https://www.cr.gov.hk/en/companies_ordinance/docs/briefingnotes_part12-e.pdf | Letöltve: 2018.06.26.

19[□] New Companies Ordinance (Chapter 622) 3. o. | Link: https://www.cr.gov.hk/en/companies_ordinance/docs/outline-e.pdf | Letöltve: 2018.06.21.

20[□] New Companies Ordinance Briefing Notes on Part 14 Remedies for Protection of Companies' or Members' Interests. 1. o. | Link: https://www.cr.gov.hk/en/companies_ordinance/docs/briefingnotes_part14-e.pdf |

2018.07.02.

21[□] New Companies Ordinance (Chapter 622) 3. o. | Link:

https://www.cr.gov.hk/en/companies_ordinance/docs/outline-e.pdf | Letöltve: 2018.06.21

22[□] Uo.

23[□] New Companies Ordinance Briefing Notes on Part 17 Companies not Formed, but Registrable, under this Ordinance. 1-2. o. | Link:

https://www.cr.gov.hk/en/companies_ordinance/docs/briefingnotes_part17-e.pdf | Letöltve: 2018.07.02.

24[□] New Companies Ordinance (Chapter 622) 4. o. | Link:

https://www.cr.gov.hk/en/companies_ordinance/docs/outline-e.pdf | Letöltve: 2018.06.21

25[□] Uo.

26[□] New Companies Ordinance Briefing Notes on Part 20 Miscellaneous. 1. o. | Link:

https://www.cr.gov.hk/en/companies_ordinance/docs/briefingnotes_part20-e.pdf | Letöltve: 2018.07.02.

27[□] New Companies Ordinance (Chapter 622) 4. o. | Link:

https://www.cr.gov.hk/en/companies_ordinance/docs/outline-e.pdf | Letöltve: 2018.06.21.

28[□] The New Companies Ordinance (Cap. 622) Major Initiatives. 1. o. | Link:

<https://www.cr.gov.hk/en/publications/docs/ec5-2012-annex-e.pdf> | Letöltve: 2018.06.25.

29[□] New York Stock Exchange

30[□] NYSE: *Corporate Governance Guide* 320-321. o. | Link: <https://www.nyse.com/cgguide> |

Letöltve: 2018.05.26.

31[□] *The New Companies Ordinance (Cap. 622) Major Initiatives*. 2. o. | Link:

<https://www.cr.gov.hk/en/publications/docs/ec5-2012-annex-e.pdf> | Letöltve: 2018.06.25.

32□ Uo. 2-3. o.

33□ Uo. 3. o.

34□ Uo. 4. o.

35□ Uo. 4-5. o.

36□ Uo. 5. o.

37□ Uo. 6. o.